

Πώς καθιερώθηκε η Τσικνοπέμπτη

/ [Παράδοση](#)

Την Πέμπτη της δεύτερης εβδομάδας του Τριωδίου, της αποκαλούμενης και Κρεατινής, στην ορθόδοξη παράδοση υπάρχει το έθιμο της Τσικνοπέμπτης, όπου το κόκκινο κρέας και η τσίκνα που αναδύει έχουν την τιμητική τους! Η εβδομάδα που διανύουμε από την Κυριακή του Ασώτου μέχρι την Κυριακή των Απόκρεω είναι ουσιαστικά η τελευταία εβδομάδα που επιτρέπει την κρεοφαγία, ενώ την αμέσως επόμενη, της Τυρινής ή Τυροφάγου, τρώμε οτιδήποτε άλλο εκτός από κρέας, με έμφαση στα γαλακτοκομικά.

«Την Τσικνοπέμπτη οι άνθρωποι προετοιμάζονται για τη μεγάλη νηστεία της Σαρακοστής. Η μέρα αυτή δίνει την ευκαιρία στα νοικοκυριά να καταναλώσουν με εορταστικό και χαρούμενο τρόπο ό,τι κόκκινο κρέας τους έχει απομείνει πριν από τη νηστεία της Σαρακοστής», θα πει πολύ εύστοχα ο Αρχιμανδρίτης π. Νικόλαος Λαγουμτζής (της Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς).

Η Τσικνοπέμπτη γιορτάζεται 11 ημέρες πριν την Καθαρά Δευτέρα και βρίσκεται εντός της 2ης εβδομάδας της περιόδου που εκκλησιαστικά ονομάζεται Τριώδιο. Αυτή, αποτελείται από τρεις εβδομάδες πριν εισέλθουμε στη Μεγάλη

Τεσσαρακοστή. Δηλαδή, τη νηστεία πριν από το Πάσχα: την 1η εβδομάδα την λέμε Προφωνή ή Προφωνέσιμη ή και Απολυτή, την 2η εβδομάδα την λέμε Κρεατινή ή Κρεοφάγος και την 3η εβδομάδα την λέμε Τυρινή ή Τυροφάγος. Πλέον δεν τρώγεται το κρέας (από εγκράτεια και «φρενάρισμα» των θελημάτων μας), αλλά τρώμε μόνο γαλακτοκομικά.

Ο λόγος που καθιερώθηκε ημέρα Πέμπτη

«Κατά τη διάρκεια της πρώτης εβδομάδας του Τριωδίου, δηλαδή την Απολυτή σταματάει η συνηθισμένη νηστεία της Τετάρτης και της Παρασκευής. Αντίθετα, στη δεύτερη εβδομάδα των «απόκρεω» ίσχυε η νηστεία. Έτσι, η Τσικνοπέμπτη αποκτά ιδιαίτερη σημασία. Εθεωρείτο εορτάσιμη ημέρα και το τραπέζι είναι γιορτινό αφού έρχεται μετά από νηστεία και την επομένη έχουμε πάλι νηστεία, δηλαδή προετοιμασία για τα επερχόμενα.

Ο λόγος που έχει καθιερωθεί αυτή η γιορτή να γίνεται ημέρα Πέμπτη είναι πως στην Ορθοδοξία η Τετάρτη και η Παρασκευή είναι ημέρες νηστείας. Έτσι, επιλέχθηκε η ενδιάμεση ημέρα από αυτές τις δύο.

Όσον αφορά το κόκκινο χρώμα (του κρέατος και του κρασιού) που επικρατεί την ημέρα αυτή, θυμίζει τη Λαμπρή και την Πασχαλιά!

Τα έθιμα κάθε τόπου

Όπως είναι φυσικό, στην πορεία του χρόνου, κάθε τόπος ανέπτυξε και τα δικά του ιδιαίτερα έθιμα.

Στη Θήβα, την Τσικνοπέμπτη ξεκινά ο «βλάχικος» γάμος, που περιλαμβάνει το προξενιό, συνεχίζεται με τον γάμο και ολοκληρώνεται με το γλέντι και την «επίδοση» των προικιών της νύφης, την Καθαρή Δευτέρα.

Οι Πατρινοί αναβιώνουν το δρώμενο του γάμου «Της Γιαννούλας της Κουλουρούς». Η Γιαννούλα ήταν υπαρκτό πρόσωπο, που έζησε πριν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και πουλούσε κουλούρια για να ζήσει. Αγράμματα καθώς ήταν, πίστευε τους συμπολίτες της που της έταζαν να την παντρέψουν με τον Πρόεδρο της Αμερικής Ουίλσον, Ιούλσο, όπως λέγεται ότι τον πρόφερε η ίδια! Έτσι στηνόταν μια ολόκληρη φάρσα, ο υποτιθέμενος Ουίλσον, ο γαμπρός, ερχόταν με πλοίο στο λιμάνι, ντυμένος με φράκο και η Γιαννούλα περίμενε τον γαμπρό, ενώ ο κόσμος γύρω διασκέδαζε με την ψυχή του.

Ένα έθιμο που θυμίζει *comedia dell' arte* επαναλαμβάνεται την **Τσικνοπέμπτη στην Κέρκυρα**

. Πρόκειται για τα Κορφιάτικα Πετεγολέτσα, τα οποία πραγματοποιούνται σε κεντρικές πλατείες του νησιού ή σε στενά δρομάκια. Εκεί οι νοικοκυρές βγαίνουν στα παράθυρα και στήνουν κουτσομπολιό (πετεγουλιό), όπου βγαίνουν -υποτίθεται- στη φόρα τα άπλυτα της κάθε οικογένειας.

Στην Κομοτηνή, τα αρραβωνιασμένα ζευγάρια ανταλλάσσουν ως πεσκέσια βρώσιμα είδη. Ο αρραβωνιαστικός στέλνει τον κούρκο, ενώ η αρραβωνιαστικιά στέλνει μια κότα γεμιστή για να φαγωθεί την Κυριακή της Αποκριάς και μπακλαβά.

Στις Σέρρες ανάβουν αυτή τη μέρα φωτιές γύρω από τις οποίες γίνονται τα προξενιά, καθώς ανακατεύονται τα...κάρβουνα.

Στο Ξινό Νερό Φλώρινας γίνεται χορός μασκέ με ορχήστρα και παραδοσιακή μουσική.

Στην Πελοπόννησο, σφάζονται χοιρινά, από τα οποία μετά παρασκευάζονται παραδοσιακές λιχουδιές, όπως πηχτή, τσιγαρίδες, παστό και γουρναλοιφή.

Στην Ξάνθη πραγματοποιείται βραδιά με Παραδοσιακά εδέσματα και πολύ χορό.

Η Νάουσα φημίζεται για την αποκριάτικη παράδοσή της. Με πρωταγωνιστές τους «Γενίτσαρους» και τις «Μπούλες», η Τσικνοπέμπτη για της πόλη σημαίνει ραντεβού στην πλατεία Καρατάσου, με εκδηλώσεις από πολιτιστικούς συλλόγους.

Στο Ηράκλειο της Κρήτης, μικροί και μεγάλοι περιδιαβαίνουν μεταμφιεσμένοι στους δρόμους και στις πλατείες της πόλης, τραγουδώντας και χορεύοντας.

Στην Ιο, το βράδυ της Τσικνοπέμπτης μασκαράδες ζωσμένοι με κουδούνια προβάτων διασχίζουν τη Χώρα και επισκέπτονται σπίτια και καταστήματα, ενώ στον Πόρο, η παράδοση επιβάλλει στους νέους να κλέψουν ένα...μακαρόνι, το οποίο θα βάλουν κάτω από το μαξιλάρι τους για να δουν ποια θα παντρευτούν. Το ίδιο έθιμο ισχύει και **στην Ήπειρο**, αλλά οι νέοι βάζουν στο μαξιλάρι τις κορδέλες από το παραδοσιακό γαϊτανάκι, οι οποίες κόβονται στον τελευταίο (απογευματινό) χορό την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς.